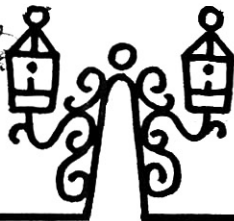

Tasa-arvoa suudesta

Panu

OLI TILAISUUS vihdoinkin tehdä henkilökohtaisesti tuttavuutta maankuulun OYKS:n kanssa, tutustua sisältä päin tuohon Tönningin joukon pystyttämään terveyden- ja sairaudenhoidon valkeaan linnoitukseen.

Sen syntyä Kontinkankaan Kastellin (linnoituksen!) puoleiseen päähän olen saanut tuhansien oululaisten tavoin seurata nollapisteestä lähtien, jota ennen siihen piti nostatettaman monta muutakin yliopistorakennusta kuin vain lääketieteellinen tiedekunta sairaaloi-neen. Sisällä olen toki pistäyty-nyt omienkin nilkkojen nilkuttaessa, useastikin omaisia ja muita ystäviä tapaamassa.

Sairaalassa sain vihdoin sopivasti aikaa lukeakseni loppuun Taisto Huuskosen Laps Suomen, mukaansatempaavasti kirjoitetun karmean tositarinan yhden idealistin vasten tahtoa yli 26 vuotta kestäneestä vapaaehtoisesta ulkomaanmatkasta. Vapaaehtoinen oli sitten kylläkin myös paluu vanhaan isänmaahan, koska uutta ei ollut löytynyt.

* * *

KIRJAN loppupuolella kerrotaan vihdoin Karjalaan asumaan määrätyn ja sinnikkyydellään kirjaillijaksi kehittyneen kertojamme omin silmin nähdyistä silloisesta arjen todellisuudesta, elämisen tavasta ja laadusta kotona, pensionaateissa, sairaaloissa ja vanhainkodeissa. Monilla on hyvä olla, mutta kun niin moni toveri on tasa-arvoisempi kuin toinen ja moni vielä tätäkin tasa-arvoisempi, ei kakun jakaminen tasa-arvoisesti enää onnistukaan.

Huuskosen esimerkit ovat järkyttävää ja inhimillisyydessään syvältä raapaisevaa luetavaa, niin paatuneita kuin me nykyihmiset, myös suomalaiset, lienemmekin, kun joudumme päivittäin näkemään, miten ihmistä murjotaan ja peloitellaan maapalloomme kaikilla puolilla.

* * *

NÄMÄ KIRJAN sivut, jotka paljastavat, että ihminen ei muutu minkään järjestelmän mukana, jäivät mieleen aivan

erikoisesti siksi, että itse olin sairaalassa.

OYKS:ssa me olimme kaikki samanarvoisia potilaita, samoja pulliaisia samanlaisissa vaatteissa samanlaisissa huoneissa samoissa eväissä samanlaisen kohtelun alaisia, työmiehet ja professorit, maanviljelijät ja virkamiehet, oloneuvokset jos jonkinlaiset. Kaikki maksavat saman, jolla tuskin saisi päivän muonaa, siellä asunnon, tutkimukset, operaatiot ja hellän hoidon. Sisar hellä valkoinen, vaikka oli niitä sinisiäkin, nykyisin myös valkoisia veljiä...

Tietysti tiedän, että Suomesakin vielä on yksityissairaaloi-ta ja erilaisia hospitaaleja, joissa kai on eri tavoin hinnoiteltuja olotiloja, toisin kuin valtion, kunnan tai kuntainliittojen hoitotiloissa, mutta niistä asiano-maiset maksavat itse, joko ylijäämällä tai vähästä pihistämällä kootulla kapitaalilla. Ei kysytä väriä eikä jäsenkirjaa. Hallituksenkin saa haukkua vaikka kahvipöydässä.

* * *

VIELÄ Taisto Huuskosen kirjaan palatakseni. Voi tietysti väittää, että Taisto valehtelee, vaikka hän kertoo vain sen, mitä hän ja vaimonsa näkivät ja kokivat.

Päinvastoin: SE valehtelee, joka väittää, että tämän kapitalistisen (puhutaan tosin myös jo sekatalousjärjestelmästä) maan demokratia on päin h. . .

ja niinpäin pois. Tietysti meilläkin on etuoikeutettuja ja siellä täällä toinen on parempi kuin toinen tai päinvastoin. Pырkyreitä ja jopa poliittisia suhteitaan käyttäviä etuilojaita riittää tietysti jopa sairasonoihin, mutta vääryyttä kärsineellä on valitusoikeus ja vapaat yleisöpalstat.

Ikävää tällainen vertailu, tietysti. Ja surulliseksi se tekee, koska kaikkien ihmisten pitäisi väriin ja valtakuntaan katso-matta olla samanarvoisia. Poliittiseksi en tätä kannanottoani myönnä, minua vain sapettaa niin monen suomalaisen tyhjänpäiväinen vouhotus. Toisaalta haluan uskoa, että kehitys kehittyy kaikkialla, myönteisen suuntaan nimittäin.

* * *

KYMMENEN vuottakin voi merkitä paljon. Korjattavaa on vielä tässä Suomenkin tasavallassa, joka lehti- ja TV-toimittajien hölötöksistä huolimatta yhä on se sama tasavalta, joksi se kerran perustettiin. Tasavaltamme ei kaipaa peräänsä latinalaisia numeroita, vaikka joiltakin osin onneksi onkin parempi nyt kuin 1918. Emme tietenkään saa olla omahyväisen tyytyväisiä, mutta monelle moittijalle tekee mieli sanoa, varsinkin näin lukukampanjan aikana, että lue enemmän, luulet vähemmän. Siinä välissä sopii matkustellakin, sekin avartaa.